

Economische visie 2020 Steenbergen

Schriftelijke beantwoording van gestelde vragen tijdens oordeelsvormende vergadering van 11 maart 2015

Bij de hierna volgende beantwoording van de vragen wordt onderscheid gemaakt tussen vragen om verduidelijking (Wat is.. Wat betekent ... Wat bedoelt u met..., Wij missen informatie over... Waaruit blijkt dat... Kunt u onderbouwen dat..?) en de vragen die politiek van aard zijn (Waarom stelt u dat., terwijl ...? Ziet u mogelijkheden tot ...?). De eerst bedoelde vragen geven veelal aanleiding tot verduidelijking van de tekst van de visie en vragen geen politieke afweging, waar de politiek-inhoudelijke vragen dat wel doen.

A. Verduidelijkende antwoorden op vragen gesteld tijdens oordeelsvormende vergadering van 11 maart 2015

Partij	Vraag	Antwoord college	Gevolg voor de visie
Gewoon Lokaal!	1. Herijking economisch profiel. Kerncijfers. Jammer is dat de kerncijfers die worden beschreven van 2014 zijn terwijl 2015 toch alweer bijna 3 maanden oud is. Op pagina 8 staat een werkloosheidcijfer van 1-1-2014, bron onbekend maar dat is zonder de in 2014 ingeschreven arbeidsmigranten en het is verouderd.	De kerncijfers zijn grotendeels gebaseerd op de uitvoerige werkgelegenheidsenquête die ieder jaar in de regio West-Brabant en andere Nederlandse regio's wordt uitgevoerd. Dit onderzoek levert de meest waardevolle kerncijfers op voor de gemeente en de regio, zoals de ontwikkeling van het aantal vestigingen, werkzame personen en pendelaars. Het gedurende het jaar 2014 uitgevoerde onderzoek levert informatie per peildatum 1 januari 2014 op. Dit betreft de meest recente beschikbare informatie. Het onderzoek dat informatie met peildatum 1-1-2015 moet opleveren wordt gedurende het jaar 2015 uitgevoerd in de periode januari-september. Er zijn slechts enkele ondergeschikte bronnen die informatie met peildatum 1-1-2015 leveren. Teneinde derhalve een zo goed mogelijke onderlinge vergelijking mogelijk te maken en de juiste verhouding tussen de verschillende cijfers helder te krijgen, dient zoveel als mogelijk informatie met peildatum 1 januari 2014 te worden gebruikt. Gebruik van informatie uit teveel verschillende bronnen met verschillende peildata levert een onjuiste vergelijking op.	Een bronvermelding 'Werkgelegenheidsonderzoek RWB 2014' zal in sectie 3.1 worden toegevoegd.
	2. We missen wel het werkloosheidscijfer en merken op dat alle cijfers komen uit een enquête onder Steenbergse ondernemers en de KvK en	Cijfers over de ontwikkeling van de beroepsbevolking- en werkloosheid over de periode 2009-2014 zullen worden opgenomen in het onderdeel kerncijfers van de visie. Door het UWV is op 6 februari 2015 het rapport 'Welke beroepen bieden kansen? Overzicht van krapte- en overschotberoepen' gepresenteerd. Het rapport zal in de loop van het jaar 2015 een regionaal vervolg krijgen. Dergelijke cijfers zijn waardevol; deze	Wijziging visie in sectie 3.1: toevoeging van cijfers over de ontwikkeling van de beroepsbevolking- en werkloosheid over de

	ontbreken gegevens over onze inwoners, b.v. daling omvang beroepsbevolking en beroepswensen.	kennis (waaronder van beroepswensen) zal gebruikt worden voor de ontwikkeling van de Steenbergse economie.	periode 2009-2014
3.	Wij willen graag meer weten over de mogelijkheden en wensen van onze werkenden en werkzoekende inwoners om hen bij te kunnen staan in ons arbeidsmarkt en economisch beleid.	<p>Het uitvoeringsprogramma, dat na de vaststelling van de visie zal worden opgesteld, zal antwoord geven op de vraag. De mogelijkheden in de arbeidsmarkt komen in het thema Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt, sectie 4.1., aan bod. De visie en ambities op dit terrein worden hierin benoemd. Dit zijn directe kansen en mogelijkheden voor werkenden en werkzoekenden.</p> <p>De alinea over de Participatiewet zet de toekomstige afspraken tussen overheden en ondernemers uiteen. Dit zijn arbeidskansen voor mensen met een beperking. Eind 2014 is het werkcentrum voor de regio in Bergen op Zoom opgezet. Het centrum realiseert verbinding tussen werkgevers en werkzoekenden.</p> <p>Het Werkcentrum begeleidt met werkloosheid bedreigde werknemers van werk naar werk en koppelt werkgevers die op zoek zijn naar nieuwe krachten aan werkzoekenden uit de regio. Het Werkcentrum werkt hiervoor samen met het UWV, Leerwerkloket, onderwijsinstellingen, overheden, kenniscentra, uitzendbureaus en het bedrijfsleven in de regio. Het Werkcentrum is ook een actieve netwerkorganisatie en een adviesorgaan voor werkgevers die te maken krijgen met dreigende faillissementen, ontslagrondes en andere mobiliteitsvraagstukken.</p> <p>Het Starterscentrum Bergen op Zoom begeleidt startende ondernemers bij de start van hun bedrijf, waarbij het deels gaat om mensen uit een uitkeringssituatie.</p>	Visie blijft ongewijzigd.
4.	(Ref. 3.3 Actualisatie SWOT-analyse) Opvallende zwakte punten: teruglopend aantal leden platforms ondernemers, graag zouden wij hier de oorzaken van kennen, deze visie is immers ook in samenwerking met hen tot stand gekomen.	De zwakte betreft met name het Ondernemers Platform Steenbergen. Mede door toedoen van het onlangs vernieuwde bestuur is deze zwakte reeds minder groot: het aantal leden is inmiddels met meer dan 10% gegroeid. Om deze reden zal het standpunt in de SWOT – analyse worden verwijderd.	Zwakte: teruglopend aantal leden OPS verwijderen uit sectie 3.3 SWOT analyse.
5.	Ook bij zwakte punten (wordt genoemd): 'Onvoldoende inzicht in de kwaliteit van de dienstverlening'	Het gaat hier om de gemeentelijke dienstverlening naar de ondernemer toe.	Sectie 3.3 SWOT wordt op dit punt gewijzigd: Onvoldoende inzicht in

<p>Over welke dienstverlening gaat dit? Gemeentelijke dienstverlening?</p>		<p>kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening aan de ondernemer</p>
<p>6. Het ontbreken van een eenduidige koers in het centrum, is dat het centrum van de kern Steenbergen? Heeft het Retail platform Steenbergen hier een oplossing voor?</p>	<p>Het gaat hier om het centrum van Steenbergen. Gedacht wordt, om in het uitvoeringsprogramma van de economische visie acties in samenwerking met de RPS op te nemen : 1) Quick wins, concrete verbeteracties op de korte termijn, zichtbaar voor de winkeliers en de consumenten. 2) Voor resultaten op de middenlange termijn zal contact worden gezocht met de pandeigenaren om oplossingen te vinden voor de bestaande leegstand en om toekomstige leegstand tegen te gaan. 3) Voor de langere termijn zal met belanghebbenden als eigenaren, bewoners(-vertegenwoordiging), KHN en RPS een gezamenlijk centrumplan worden opgesteld. De oplossing en inzet zal in samenhang worden bepaald in de uitvoering. In sectie 5.5. van de visie is overigens ook aandacht voor het winkelcentrum van Dinteloord.</p>	<p>Visie Sectie 3.3. SWOT analyse wijzigen. Onder de kop zwakke punten 'Steenbergen' toevoegen aan: eenduidige koers centrum ontbreekt.</p>
<p>7. Bij bedreigingen staat klemmende regelgeving, voorbeeld?</p>	<p>Regelgeving is een aspect van het ondernemingsklimaat, dat een ondernemer vaak als beperkend voor zijn bedrijfsvoering ervaart. Het is opgenomen als bedreiging omdat regelgeving door ondernemers als complex, onoverzichtelijk of beperkend kan worden ervaren. In een snel veranderende wereld waarbij ontwikkelingen en innovaties sneller gaan dan de regelgeving wordt aangepast, wordt deze als klemmend ervaren. Goede en heldere regelgeving is van belang maar dient tijdig in te spelen op wijzigingen in de markt. De gemeente kan functioneren als verbinder en signaalgever/ -ontvanger bij regelgeving van hogere overheden. De gemeente zal met ondernemers continu in gesprek zijn voor het op een adequate wijze verbeteren en aanpakken van klemmende regelgeving en meedenken over marktontwikkelingen. De gemeente zal hier een vraaggerichte houding aannemen, hetgeen een actiepunt zal zijn in het uitvoeringsprogramma. Voorbeeld: in het biobased onderzoek kunnen nieuwe plantgebaseerde koolwaterstofverbindingen worden gevonden ter vervanging van aardoliegebaseerde koolwaterstoffen, maar wanneer productie op basis van die nieuwe (bij de overheid onbekende) stoffen zou plaatsvinden kan het bedrijf vergunningstechnisch niet worden ingedeeld en dus zijn productie niet aanvangen.</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>

<p>8. Verzilting VolkerakZoommeer staat als kans maar zonder toelichting, bij bedreigingen staat de consequentie van verzilting namelijk de recreatie verdwijnt achter de sluizen, verzilting duurt vele jaren waarin natuur wordt vernietigd en de gebieden voor de recreant minder interessant worden, wij zien dan ook verzilting als een bedreiging en niet als kans.</p>	<p>Bij een kansen- en bedreigingenanalyse zijn vaak verschillende standpunten aan een bepaalde ontwikkeling te herkennen. Bij een ontwikkeling kan zowel een zwakke en sterke kant worden herkend, zowel een kans als een bedreiging. In het kader van de visie wordt hieraan geen waardeoordeel gegeven, maar slechts geconstateerd dat dit verschillende kanten van de medaille kunnen zijn. Het is een kwalitatieve schets en geen exacte wetenschap. Zo is bij het benoemen van de kans tevens aangegeven dat een goede zoetwater voorziening van belang is.</p>	<p>Visie sectie 3.3. wijzigen: aan kans na 'Zilt Volkerak-Zoommeer' toevoegen 'voor recreatie- en visserijsector'</p>
<p>9. Er wordt geconcludeerd dat het gemis aan praktisch vervolgonderwijs en hoger beroepsonderwijs groot is, waaruit is dat gebleken? Er is immers in de nabije omgeving hoger beroepsonderwijs</p>	<p>De hoofdthema's worden steeds opgebouwd in 4 paragrafen. Onder de kop 'huidig beleid' wordt het vigerende beleid op dit thema uiteengezet. Hierdoor wordt een verbinding gemaakt tussen het vigerende beleid en de nieuwe economische visie. Het gemis aan praktisch vervolgonderwijs en hoger onderwijs is in het huidig beleidsplan op pagina 14 geconcludeerd en in de nieuwe visie wordt als verandering en ontwikkeling benoemd dat op dit vlak geen directe vooruitgang is geboekt Zie vervolg onder antwoord op B.3. Daarbij zijn wij van mening dat het nu zeker niet slecht is, maar bij de ambitie van een hotspot hoort een goede kennis- en onderwijsvoorziening van hoger/ universitair niveau. De 'valley' of 'campus' concepten in Nederland worden gekenschetst door kruisbestuiving met hoger onderwijs- en kennisinstellingen veelal in de directe omgeving. Met de komst van het Cosun Food Technology Centre (met inbreng van de Universiteit Wageningen) en de Green Chemistry Campus bij Sabic (met inbreng van TNO en de hogescholen Avans en Zeeland) in Bergen op Zoom ligt hier een kans. De gemeente wilt als verbinder en facilitator zijn verantwoordelijkheid nemen.</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>
<p>10. Wat wordt bedoeld met de 2^e fase ontwikkeling AFC op een reservegebied van 30 ha? Is dat gebied gelegen ten zuiden van de Noordlangeweg? De glastuinbouw zal de komende 3 tot 5 jaren niet uitbreiden en staat onder grote druk, is het dan niet een beetje wereldvreemd om in deze visie te</p>	<p>Het is inderdaad het gebied aan de zuidzijde van de Noordlangeweg. In de structuurvisie van 2012 wordt het gebied als locatie aangewezen. De visie verwijst hiermee naar bestaand beleid. Een vol AFC heeft niet zo zeer te maken met een vol glastuinbouwgebied, maar vooral op het aan het AFC gelieerde bedrijventerrein met agrofood en biobased gerelateerde bedrijven. Inderdaad staat de glastuinbouwsector momenteel onder grote druk, maar gezien de groeiende belangstelling voor het AFC ook vanuit de glastuinbouw kijken wij positief richting 2020. Alles afwegend gaat het te ver te veronderstellen dat in 2020 het huidige AFC terrein al uitbreiding behoeft.</p>	<p>Visie op p. 22 wijzigen: Volgende zinnen verwijderd: Er is ruimte ontstaan voor een 2^e fase ontwikkeling voor uitbreiding van het agrofood cluster na 2020. Dit reservegebied heeft een grootte van circa 30</p>

	jubelen over een vol AFC in 2020?		ha en is ten zuiden van het huidige AFC gelegen.
	11. De mismatch op de arbeidsmarkt zal worden aangepakt schrijft u op pagina 23, wat ons nieuwsgierig maakt is de vraag hoe? Komt hier nog een uitvoeringsprogramma bij waarin de hoe-vraag wordt beantwoord?	Zoals in het raadsvoorstel is aangegeven, zullen deze en andere vragen worden uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. De planning is om na vaststelling van de visie een gedragen uitvoeringsprogramma op te stellen.	Visie blijft ongewijzigd.
	12. In de conclusie wordt gesteld dat Steenbergen een actievere rol in de regio moet gaan innemen, de conclusie vermeldt niet waarom?	Onder 4.2.2 veranderingen en ontwikkelingen binnen het thema regionale samenwerking worden diverse kansen die in de regio spelen voor Steenbergen benoemd. Het AFC (en de verbinding met de topsector biobased) en de A4 hebben de economische potentie van Steenbergen versterkt en hogere overheden erkennen dit. Geconcludeerd wordt dat de kansrijkheid van en toenemende noodzaak tot samenwerking aanleiding geeft om een actievere rol in de regio in te nemen. De conclusie volgt derhalve op hetgeen in de daaraan voorafgaande paragraaf is gesteld. Een praktijkvoorbeeld is de participerende rol van de gemeente Steenbergen in de AgroFood verkenning in West-Brabant. Door de kansrijkheid van AgroFood binnen de gemeente is het van belang als gemeente actief een rol te vervullen.	Visie blijft ongewijzigd.
	13. Rewin en Bom zijn samenwerkingspartners, waarom staat de Tom daar niet bij?	Dit is een omissie. De TOM (nu volledig gefinancierd door de provincie Noord-Brabant) is een belangrijke speler voor de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied en dient toegevoegd te worden in de visie.	Visie wijzigt. Onder 4.2.4 wordt na Rewin en de BOM, de TOM in de tekst toegevoegd.
	14. Steenbergen koploper Biobased AgroFood. Ook hier weer de opmerking over duurzaamheid en de toekomst van de glastuinbouw in Nederland.	Het glastuinbouwgebied is een groot onderdeel van het AFC Nieuw Prinsenland en een belangrijke partner binnen de AgroFood. De gemeente zet met zijn visie flink in op de sectoren Biobased en AgroFood. Beide thema's hebben een directe binding met glastuinbouw. De gemeente heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Dit blijkt mede uit het huidige duurzaamheidsbeleidsplan.	Visie wordt gewijzigd. Binnen de koers van AgroFood zijn het glastuinbouw, duurzaamheid en verbindingen onderling nadrukkelijker benoemd.
	15. Jammer dat hier niet experts in duurzaamheid zijn uitgenodigd om mee te denken over de	Er zijn diverse experts en betrokkenen vanuit verschillende sectoren en invalshoeken bevraagd, die ieder op hun eigen wijze duurzaamheid uitleggen in hun beleid en visies. Deze inzichten zijn dan ook op een natuurlijke wijze meegenomen in de visie.	Visie blijft ongewijzigd

economische visie.	Voorbeelden hiervan zijn o.a. de ZLTO, die met een eigen visie – duurzaamheid sterk laten doorklinken; hetzelfde geldt voor het AFC, wat primair uitgaat van duurzame economische ontwikkeling. Deze inzichten hebben dan ook een plek gevonden in de visie.	
16. Bij de sterkte-zwakte analyse wordt nog gesproken van klemmende regelgeving, wat moeten wij ons hierbij voorstellen en op welke manier kan dit knelpunt worden opgelost?	Zie het antwoord op de identieke vraag A.7.	Visie blijft ongewijzigd.
17. Mooi te lezen dat het AFC Nieuw Prinsenland het boegbeeld voor de gemeente is en er een optimistisch toekomstbeeld wordt geschetst, hoe zit het met de huisvesting van tijdelijke arbeidskrachten? Hebben we daar ook een beeld bij?	Binnen de gemeente wordt in de woonvisie aandacht besteed aan de huisvesting van arbeidsmigranten en richt zich de nota huisvesting arbeidsmigranten specifiek op deze problematiek. Natuurlijk wordt de visie integraal uitgevoerd. In de economische visie wordt over dit aspect enkel aangegeven dat huisvesting van arbeidsmigranten niet op toeristische en recreatieve plekken gewenst zijn.	Visie blijft ongewijzigd.
18. En hebben we in Steenbergen in 2020 op het AFC zelfvoorzienende kassen en zelfs energieleverende kassen? Is het AFC in 2020 ook top wat betreft duurzaamheid?	<p>De gemeente heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Dit blijkt mede uit het huidige duurzaamheidsplan. In de visie is geen aandacht besteed aan energieleverende kassen, om meerdere redenen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De visie betreft een economische visie. Hierbij zijn de aantrekkelijke vestigingsfactoren van het AFC op gebied van duurzaamheid en symbiose van belang en minder de algemene ontwikkelingen in de glastuinbouw. 2. Ontwikkelingen in de markt zullen zich ontplooiën in het krachtenveld van vraag en aanbod. Met name de Europese commissie en het rijk sturen de sector in een maatschappelijk gewenste richting door middel van regelgeving en subsidies. 3. Technisch zijn energieleverende kassen mogelijk, maar het concept is nog niet rendabel. De kostprijs van het produceren en daarmee van de producten stijgen sterk. Hiermee is geen aansluiting meer op de vraagprijs in de markt. <p>De gemeente vervult haar rol op gebied van duurzaamheid door te overleggen met de TOM, toetreders en bestaande glastuinbouwondernemers, door het AFC duurzaamheidsverslag, haar bewustwordingsacties naar ondernemers als beschreven in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma van het milieubeleidsplan. Daarnaast ziet de</p>	Visie wordt gewijzigd. Binnen de koers van AgroFood zijn het glastuinbouw, duurzaamheid en verbanden onderling nadrukkelijker benoemd.

		gemeente een rol om innovatie te bevorderen door te verbinden en voorzieningen optimaal te organiseren.	
	19. Verder staat in de eerste visie waarop deze is gebaseerd een heel hoofdstuk over de kansen van de zorg economie, een economie die nu nauwelijks aan bod komt, welke reden ligt hieraan ten grondslag?	<p>De visie is een herijking van het bestaande economisch beleidsplan. Het vigerende beleidsplan dient als fundament en blijft van kracht. Met de visie willen we een verdieping maken waarbij aandachtsgebieden worden beschreven en keuzes worden gemaakt. De focus van de gemeente zal zich voornamelijk richten op de punten in de visie.</p> <p>De zorg economie is daarmee niet losgelaten. Onder het hoofdstuk 'Koers Recreatie en Toerisme' wordt benoemd dat de gemeente onderzoek zal doen naar de mogelijkheden van de combinatie zorg en toerisme & recreatie. Bij positief resultaat zal dit onderzoek tot acties op gebied van recreatie (gerelateerd aan zorg) kunnen leiden. Daarbij maakt de visie keuzes. De situatie in de zorg is veranderd, maar dat betekent niet dat de gemeente het loket voor goede initiatieven op dit gebied sluit, in tegendeel. De gemeente stelt zich open en flexibel op naar ondernemers die initiatieven in de zorg economie ontplooiën, om kansrijke ontwikkelingen te faciliteren.</p>	Visie blijft ongewijzigd.
PvdA	20. SWOT analyse is niet onjuist. Meer en steviger willen gebruiken. Reactie.....	Het gebruiken en invulling geven van de SWOT analyse zal in het uitvoeringsprogramma concreet worden.	Visie blijft ongewijzigd.
VVD	21. Wordt het verlies van banen veroorzaakt door mensen die hun eigen bedrijf begonnen zijn (ZZP-ers) en gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe bedrijfjes waardoor er eigenlijk een vertekend beeld ontstaat m.b.t. de werkgelegenheid?	<p>Het klopt dat de daling van het aantal banen in de periode 2009-2014 een samenhangend karakter vertoont met de stijging van het aantal (eenmans-) vestigingen. Dit is een algemeen erkende trend. Het is echter niet duidelijk of de groei van ZZP-ers is veroorzaakt door de ambitie van het ondernemerschap of het (dreigende) verlies van de baan. Een combinatie van factoren ligt voor de hand.</p> <p>De kerncijfers geven een duidelijke daling aan van het aantal banen bij bedrijven met meer personeel. Het effect op meer algemene cijfers is minder groot, door de stijging van eenmanszaken.</p>	Visie blijft ongewijzigd.
	22. We zien wel de cijfers voor West Brabant maar zijn er concrete cijfers over bijvoorbeeld Bergen op Zoom en Woensdrecht?	De kerncijfers zijn grotendeels afkomstig uit de werkgelegenheidsenquête van de Regio West Brabant (2014). Van elke gemeente is een factsheet beschikbaar en te vinden op http://wge.west-brabant.eu/resultaten/714 . Voor de visie is gekozen om de cijfers van Steenbergen als leidend te presenteren. Om een vergelijking op hoofdlijnen mogelijk te maken zijn de cijfers en ontwikkelingen van West-Brabant benoemd. Dit kan gezien worden als het grote gemiddelde. Er is gekozen om geen vergelijking te maken met	Visie blijft ongewijzigd.

		andere gemeenten. Elke gemeente heeft zijn eigen identiteit, sterke en zwakke punten. Bijvoorbeeld Bergen op Zoom is een heel andere gemeente gezien de werkgelegenheid. Vergelijking kan hierdoor een verkeerd beeld geven.	
Steen-bergen Anders	23. Op blz. 17 (SWOT): acquisitie, accountmanagement en promotie in ontwikkeling - is een zwakte - is er een plan om dat in ontwikkeling te brengen?	De SWOT geeft een beeld over waar we staan. De analyse wordt gebruikt om keuzes te maken waarop moet worden ingezet en waaraan aandacht moet worden gegeven. Ja, in sectie 4.3.3 wordt geconcludeerd: "Promotie en marketing is en blijft belangrijk om de economische ontwikkelingen op een positieve en aantrekkelijke manier voor het voetlicht te brengen." Concrete acties om dat in te vullen zullen in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen: de ontwikkelingen hebben immers de afgelopen jaren niet stil gestaan. De West Brabantse Waterlinie is in ontwikkeling. De Brabantse Wal is volwassen geworden. Stadhaven is fysiek klaar voor de volgende stap. De upgrade van de jachthaven in Steenbergen komt eraan. Het AFC Nieuw-Prinsenland is een pracht concept. De A4 is in gebruik. En zo zijn nog meer ontwikkelingen binnen de gemeente die de city marketing kunnen voeden. Kortom genoeg aanleiding om hier op een goede, gezamenlijke en unieke wijze marketing toe te passen voor de gemeente Steenbergen. In het uitvoeringsprogramma wordt de hoe-vraag hierover beantwoord. Over promotie zie het antwoord op vraag B.31	Visie blijft ongewijzigd.
	24. De leegstand in het centrum wordt gemist.	In de koers sector detailhandel (5.5) wordt leegstand niet direct benoemd. De aangegeven visierichting voor het kernwinkelgebied van Steenbergen geeft diverse ontwikkelingen aan die de leefbaarheid van het centrum moeten waarborgen en versterken. Leegstand is de tegenpool van leefbaarheid in een centrum. Vanuit de visie wordt hierop in samenwerking sterk op in gezet.	Onder het hoofdstuk 'Koers Detailhandel' zal het tegen gaan van leegstand sterker worden benadrukt. In de SWOT wordt toegevoegd: "Toenemende internetaankopen hebben negatief effect op de middenstand"
	25. In de visie wordt gesproken over het nieuwe winkelen. Concrete actie om digitalisering en nieuwe manieren van winkelen wordt niet opgepakt in de visie. Komt hier beleid voor?	Het Nieuwe Winkelen is de verzamelnaam voor de transitie die de detailhandel moet maken om goed gebruik te maken van de digitalisering en de veranderende consumentenbenadering. Met RPS als trekker zal in het uitvoeringsprogramma hieraan aandacht worden besteed.	Visie blijft ongewijzigd.

	26. In de tekst staat vaak - in 2020 is... bij dat soort teksten willen we graag ook aanvullend en opvolgend hoe we dit gaan zien en waar we dat dan aan afmeten?	In de voorliggende visie zijn belangrijke richtingen en visies benoemd voor de toekomst. In het uitvoeringsprogramma en de feitelijke uitvoering zal de hoe vraag met name beantwoord en nader uitgewerkt dienen te worden. Het streven is bovendien het uitvoeringsprogramma zo SMART mogelijk vorm te geven, opdat monitoring mogelijk is. Het college vindt van belang om de ontwikkelingen en inspanningen van de gemeente en haar partners actief te monitoren, om grip te houden op vooruitgang, verantwoording af te leggen aan haar Raad en om zo ook nodig te kunnen bijsturen, als dat gewenst is.	Visie blijft ongewijzigd.
--	---	--	---------------------------

B. Antwoorden op politiek/ -inhoudelijke vragen gesteld tijdens oordeelsvormende vergadering van 11 maart 2015

Partij	Vraag	Antwoord college	Gevolg voor de visie
Gewoon lokaal!	1. Pendelen wordt gezien als een zwak punt, waarom? Is gewoon een kenmerk van naoorlogs Steenbergen, de A4 draagt naar nog eens toe bij en is daarom opgenomen als sterk punt. Uitkeringsinstanties dwingen hun klanten te solliciteren tot 1,5 uur enkele reis dus we moeten pendelen niet gaan problematiseren.	De SWOT analyse is samen met de lokale ondernemersverenigingen opgesteld. In het vigerende beleidsplan was het pendelen al als een zwakte benoemd. Dit is gebaseerd op een onderzoek uit 2009. Steenbergen is een gemeente met een hoog uitgaande pendel, namelijk 64,4% van de werkende beroepsbevolking (7.410 van 11.510). Het pendelgedrag is na overleg met de ondernemersverenigingen als zwak punt blijven staan, mede omdat naar onze gezamenlijke beleving dit in de afgelopen jaren niet substantieel is veranderd. Er zijn immers in de periode 2009-2014 op Reinierpolder en het AFC bedrijventerrein geen bedrijfsgronden uitgegeven, op Nova Lignum na. U heeft gelijk dat pendel in beginsel niet slecht is, maar gezien het hoge percentage, het standpunt van de gemeente op basis van het vigerende beleidsplan en het overleg met de ondernemersverenigingen bestond onvoldoende reden de SWOT op dit punt te herijken. De ligging van Steenbergen aan de A4 als sterk punt is vooral bedoeld als sterke vestigingsfactor voor het bedrijfsleven voor het inkomende en uitgaande vrachtvervoer.	Visie blijft ongewijzigd.
	2. In de vorige economische visie wordt ingezet op vergrijzing als kans en wordt de zorg economie in Steenbergen kansrijk geacht, is dit losgelaten? Komt namelijk nergens meer terug in deze visie.	Gelijk antwoord als op vraag A.19. De visie is een herijking van het bestaande economisch beleidsplan. Het vigerende beleidsplan dient als fundament en blijft van kracht. Met de visie willen we een verdieping maken waarbij aandachtsgebieden worden beschreven en keuzes worden gemaakt. De focus van de gemeente zal zich voornamelijk richten op de punten in de visie. De zorg economie is daarmee niet losgelaten. Op pagina 41 van de visie (Koers Recreatie en Toerisme) wordt benoemd dat de gemeente onderzoek zal doen naar de	Visie blijft ongewijzigd.

		<p>mogelijkheden van de combinatie zorg en toerisme & recreatie. Bij positief resultaat zal dit onderzoek tot acties op gebied van recreatie (gerelateerd aan zorg) kunnen leiden. Daarbij maakt de visie keuzes. Dit betekent niet dat de gemeente het loket voor goede initiatieven op dit gebied sluit, in tegendeel. De gemeente stelt zich open en flexibel op naar ondernemers die initiatieven in de zorgeconomie tonen, om sterke en kansrijke ontwikkelingen te faciliteren.</p>	
3.	<p>Ook is een van de conclusies dat er geen vooruitgang is geboekt op het gebied van arbeidsmarkt en relatie met het onderwijs en ook in de conclusie wordt het onderwijs weggelaten terwijl je doodgegooid wordt met de drie o's overheid, onderneming en onderwijs. Waarom wordt het onderwijs dan niet in de conclusie meegenomen?</p>	<p>Onder 4.1.3 conclusie wordt onterecht het onderwijs niet benoemd. Dit wordt aangepast. De gemeente heeft de visie om de kansen en instrumenten tussen het onderwijs en arbeidsmarkt in kaart te brengen. In 2020 hebben we samen met TOM, CFTC, ZLTO en Green Chemistry Campus laagdrempelige onderwijs en kennisfaciliteiten georganiseerd. Invulling en uitvoering zullen terugkomen in het uitvoeringsprogramma. Zo wordt de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt regionaal erkend en zijn acties op dit vlak reeds opgenomen in het regionale Actieplan economische Structuurversterking dat naar aanleiding van de Philip Morris-sluiting in Bergen op Zoom tot stand is gekomen.</p>	<p>Wijziging visie in sectie 4.1.3 conclusie onder het thema Werkgelegenheid & Arbeidsmarkt.</p>
4.	<p>Het AFC Nieuw Prinsenland neemt een belangrijke plaats in de visie van Steenberg en terecht!! Toch vragen wij ons af waarom niet meer aandacht is besteed aan de toekomst van de glastuinbouw, het terrein van het AFC bestaat immers voornamelijk, tenminste zo is het gepland, uit glastuinbouw. Staatssecretaris Dijkema heeft gezegd dat de toekomst van de glastuinbouw staat of valt met een duurzame manier van produceren. Er bestaan al jaren energieleverende kassen, waarom besteden wij hieraan geen aandacht?</p>	<p>Zie het antwoord op vraag A.18.</p>	<p>Visie wordt gewijzigd. Binnen de koers van AgroFood zijn het glastuinbouw, duurzaamheid en verbindingen onderling nadrukkelijker benoemd.</p>

	5. Voetnoot 6 bladzijde 26: Waarom wordt de nieuwe techmavo niet betrokken bij de aansluiting van de groene chemie?	In gesprek met de directie van het Ravelijn is in eerste instantie gebleken dat stageplekken en directe doorstroom naar biobased bedrijven op het AFC (en de Green Chemistry Campus) moeilijk liggen, onder meer vanwege de veiligheidseisen (in relatie tot infrequente aanwezigheid van stagiaires). Het techmavo levert niet de beroepskwalificaties om direct als process operator inzetbaar te zijn. Maar: de gemeentelijke ambitie om de koppeling te onderzoeken en mogelijk te maken is er en zal worden uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.	Visie blijft ongewijzigd.
	6. We zouden bijvoorbeeld ook biologische bedrijven extra kunnen faciliteren en uitnodigen, biologisch is tenslotte booming. Zie AH. Biologisch is ook bijna altijd arbeidsintensiever.	Biologisch is een soort synoniem van Biobased. Biobased economy is een circulaire economie waarbij groene grondstoffen/ reststromen worden gebruikt voor de productie van bijvoorbeeld chemische eindproducten. Het college wil hierop fors inzetten. Indien de vraag anders is bedoeld, bijvoorbeeld de gemeente zou de sector land- en akkerbouw kunnen faciliteren om biologische producten te telen. Dit is arbeidsintensiever en een trend. Behoudens nichespelers zien wij hier geen grootschalige ontwikkeling. Wij herkennen ook wanneer er een interessante markt voor een agrariër zou zijn om biologisch te telen, men hier op inzet en innoveert. Indien er initiatieven op dit terrein zijn zal de gemeente inderdaad kunnen faciliteren, maar zal niet de rol van markt 'duwende' partij op zich nemen.	Visie blijft ongewijzigd.
	7. Steenbergen lokaal verzorgend? Is altijd regionaal verzorgend geweest, hebben we die ambitie niet meer of moeten we ons neer leggen bij lokaal?	Het standpunt van lokaal verzorgend is te negatief en na heroverweging onjuist. Op basis van de regionale detailhandelsvisie West-Brabant heeft de gemeente wel deze duiding gekregen. De gemeente beschouwt dit als een denkbaar scenario wanneer we niets doen; daarom is actie gewenst op het niveau van het centrum van Steenbergen. Regionaal verzorgend is op dit moment, gezien alle ontwikkelingen te ambitieus in het huidige klimaat. Boven lokaal verzorgend is met de juiste inspanningen, de juiste duiding voor de winkelfunctie van de gemeente Steenbergen.	Visie wordt gewijzigd in de SWOT analyse en koers detailhandel. Waar het gaat om het toekomstbeeld wordt lokaal verzorgend naar boven lokaal verzorgend gewijzigd.
PvdA	8. Van buiten naar binnen. En dan wat verder weg van buiten. Bijv. Instellingen van verder Rotterdam en Antwerpen niet betrokken. Waarom niet gedaan?	Er zijn verschillende partijen gesproken, waaronder de regio, de provincie en de ontwikkelingsmaatschappijen REWIN en BOM, die duidelijk vanuit een breder krachtenveld, ligging tussen twee mainports, hun visie en inbreng hebben geleverd. Overigens is in eigen beheer een onderzoek naar de mogelijke bedrijven voor het bedrijventerrein Reinierpolder verricht, waarbij juist bedrijvigheid in relatie tot maritieme dienstverlening in de beide wereldhavens aan de orde wordt gesteld, naast maakindustrie, logistiek in de vorm van specialistische groothandel enz. Een en ander	Visie blijft ongewijzigd.

	<p>9. Steenbergen eigenzinniger ten aanzien van biobased. Beetje kritiekloos aansluiting op overheidsstukken. Uniek willen zijn en kiezen.</p>	<p>komt terug in het uitvoeringsprogramma.</p> <p>Steenbergen is een qua inwoners relatief kleine gemeente en moet zich hierdoor niet groter maken dan het is. We moeten niet de illusie hebben dat de gemeente allesbepalend is in welke sector ondernemers initiatieven nemen en welke sector floreert.</p> <p>De visie baseert zich op de stelregel 'Focus en massa'. Op welke terreinen ben je al goed en kun je dat uitbouwen, waar liggen nog kansen op basis van unieke omgevingsfactoren. Keuzes maken en daar dan op volle kracht inzetten, waarbij de middelen van de gemeente een vliegwiel effect krijgen door bijdragen en ondersteuning van andere partijen zoals ondernemingen, provincie, regio, rijk en EU. Een eigenzinnige keuze die door geen enkele andere overheid wordt gesteund en waarvoor geen ondernemer warm loopt geven wij weinig kans van slagen.</p> <p>In samenwerking met ondernemers, verenigingen, de kleine regio (Brabantse wal, Waterpoort) en de grote regio (provincie, RWB, Delta regio) kunnen economische kansen en ontwikkelingen worden verzilverd.</p> <p>Hierin moet Steenbergen zijn eigen identiteit bemachtigen en eigen doelen nastreven. De visie biedt deze focus, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Poort tussen de Wal en het water; • Leidende hotspot binnen Biobased op het gebied van AgroFood in de provincie en daarbuiten; • Het thema AgroFood en daarmee het bedrijventerrein AFC Nieuw Prinsenland verbinden met lokaal sterke sectoren zoals agrarisch en recreatie & toerisme; • Een sterk ontwikkelt gemengd bedrijventerrein aan de snelweg A4 waarbij actief vestigers worden benaderd. Hierin zullen we concurreren met ontwikkel-locaties in de regio zoals in Roosendaal, Bergen op Zoom en Tholen. 	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>
	<p>10. Landbouw heeft veel aandacht maar andere sectoren verdienen meer aandacht door de verhouding werkgelegenheid.</p>	<p>Dat de landbouw in directe zin 12 % van de werkgelegenheid verzorgt is correct, maar is in totaal (inclusief indirecte werkgelegenheid) verantwoordelijk voor 25-30% van de werkgelegenheid. Een belangrijke sector dus. Onder het thema Werkgelegenheid & Arbeidsmarkt wordt in de visie het aantrekken van bedrijven naar bedrijventerreinen met een sterke werkgelegenheidsfactor als pijler benoemd. Aanvullend biedt het AFC AgroFood bedrijven in bijvoorbeeld de productie en logistiek een hoogwaardige vestigingslocatie. Het AFC (zowel de glastuinbouw als het bedrijventerrein) is in potentie een groot aanbieder van arbeidsplaatsen met diversiteit aan specialismes. Kortom de</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>

		visie biedt aan meer sectoren dan alleen de landbouw en aan specifieke crossovers aandacht in relatie tot de arbeidsmarkt. Bovendien zal in het uitvoeringsprogramma breder aandacht zijn voor het belang van de lokale arbeidsmarkt.	
	11. Biobased goed. Left over vanuit de overige plannen wat men ons gunt. Eigenzinniger, eigen keuzes en richting wordt gemist.	Graag willen wij u verwijzen naar het antwoord op vraag B.9. daarbij moeten wij ons bewust zijn van de bestuurlijke werkelijkheid, die Steenbergen bijvoorbeeld ruimte geeft om grootschalige AgroFood bedrijven te vestigen. Zie ook het antwoord op vraag B.8.	Visie blijft ongewijzigd.
	12. Aandacht vestigingsklimaat Steenbergen beter benadrukt worden. ook kijken naar wonen, voorzieningen en leefbare kernen. Dit hoofdstuk ontbreekt.	De gemeente heeft separaat een woonvisie vastgesteld waar de woon en leefbaarheidsfactoren uitgebreid worden opgepakt. De economische visie zet in op de versterking van de lokale economie. Dit verbetert het leef en woonklimaat van de gemeente. Andersom biedt een goed woon- en leefklimaat ondersteuning aan een goede economische ontwikkeling. Beleidsvelden worden binnen de gemeente zo goed mogelijk integraal opgepakt. De visie is daarom ook aan diverse interne beleidsmedewerkers voorgelegd om de integraliteit met andere beleidsvelden te waarborgen.	Visie blijft ongewijzigd.
	13. Actiegericht programma zien - hoe we ze gaan bereiken?	Aan het verzoek tot de vaststelling van de visie aan de raad is als gevolg daarvan de opdracht aan het college voor het opstellen van een actiegericht programma.	Visie blijft ongewijzigd.
VVD	14. Zoals al meerdere malen opgemerkt moeten we regionaal, misschien wel provinciaal samenwerken zonder daarbij zeker onze eigen ambities ondergeschikt te maken, ondersteunt de wethouder dit standpunt en zo ja hoe denkt hij hier gestalte aan te geven?	Het standpunt wordt volledig ondersteund. In de visie is als hoofdthema regionale samenwerking uitgewerkt. Zonder uitputtend te willen zijn worden RWB, provincie, Delta Region, Bergen op Zoom bijvoorbeeld genoemd als samenwerkingspartners. Het gestalte geven van deze ambitie zal concreet in het uitvoeringsprogramma worden gedefinieerd. Daarbij wordt in de praktijk regionale samenwerking al bedreven. Voorbeelden hiervan zijn: <ul style="list-style-type: none"> • AgroFood verkenning met Rewin, RWB en Provincie • Starterscentrum met Bergen op Zoom en Woensdrecht. • Biobased met Bergen op Zoom, Rewin en Provincie. 	Visie blijft ongewijzigd.
	15. Zien we nog mogelijkheden om bedrijfsgericht vervolgonderwijs in Steenbergen verder te ontwikkelen?	Kansen worden gezien op het thema Biobased. Met diverse belanghebbenden ('t Ravelijn en Center of Expertise Biobased Economy) zullen kansen en initiatieven verkend en onderzocht. Dit wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma.	Visie blijft ongewijzigd.
	16. Ondanks alle energie gestoken in de detailhandel vnl in het centrum	Ja, de gemeente heeft concrete plannen om op te treden, vanuit de wetenschap dat het winkelcentrum het werkelijke hart van de stad vormt. In de raadsvergadering van 11	Visie blijft ongewijzigd.

	<p>van Steenberg en zien we een steeds grotere leegstand, is er op dit gebied verdere/ nieuwe actie te verwachten en op welke termijn?</p>	<p>februari heeft de wethouder aangekondigd om samen met de detailhandel in actie te komen. Deze acties zullen in het economische uitvoeringsprogramma hun uitwerking krijgen.</p> <p>Voor de korte termijn zullen quick wins worden opgepakt. Dit wordt samen met het Retail Platform Steenberg (RPS) onderzocht. Quick wins zijn in dit verband concrete verbeteracties op de korte termijn, zichtbaar voor de winkeliers en de consumenten. Op middelenlange termijn zal contact worden gezocht met de pandeigenaren om oplossingen te vinden voor de bestaande leegstand en om toekomstige leegstand tegen te gaan. Voor de langere termijn zal met belanghebbenden een gezamenlijk centrumplan worden opgesteld.</p> <p>De acties op (midden-)lange termijn zullen worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma. Het programma wordt na nader overleg met belanghebbenden opgesteld.</p>	
	<p>17. Wat zijn de mogelijkheden voor industrie voor nieuwe vestiging op Reinierpolder mbt de industriegebieden in de ons omliggende gemeenten zoals Bergen op Zoom, Roosendaal en Moerdijk?</p>	<p>We zien kansen, mede door aanwezigheid van de A4 en het AFC, dat Reinierpolder in de regio een interessante vestigingslocatie is. Het terrein kan naar onze mening goed mee met andere locaties in de regio. Een potentiële locatie voor de groothandel, maakindustrie en logistiek.</p> <p>Het is echter ook belangrijk om in de regio goede afspraken te maken over het ontwikkelen van nieuwe terreinen terwijl elders bestaande leegstand heerst.</p> <p>In 2015 zullen onder leiding van de RWB nieuwe afspraken worden gemaakt over de (toekomstige) uitgifte van ontwikkellocaties.</p> <p>Het college onderschrijft graag kortom uw goede standpunt: "Regionaal samenwerken zonder daarbij onze eigen ambities ondergeschikt te maken."</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>
<p>Volks- partij</p>	<p>18. Interim voorzitter van RPS heeft zijn zorg uitgesproken over de visie.</p>	<p>We hebben de voorliggende visie aan de raad aangeboden na mondelinge en schriftelijke positieve reacties te hebben ontvangen van onder meer het RPS bestuur. De huidig interim voorzitter van RPS is bij elke bijeenkomst aanwezig geweest en heeft voor de koers Detailhandel zijn input gegeven. Na de commissievergadering is nogmaals mondeling bevestigd dat de visie door de RPS wordt gedragen.</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>
	<p>19. Signaal ontvangen dat de markt open moet in het centrum van Steenberg om de leefbaarheid te waarborgen.</p>	<p>Zie deels het antwoord onder B.16.</p> <p>Het afsluiten van de markt is een gemeenteraadsbesluit. Aan dit besluit houdt het college zich. Vooraleerst dient de problematiek in het centrum eerst juist te worden gedefinieerd. Vervolgens zullen oplossingsrichtingen vanuit een uitvoeringsprogramma worden opgepakt.</p>	<p>Visie blijft ongewijzigd.</p>

	20. Het signaal ontvangen dat de RPS zich zorgen maakt over het ontstaan van een zorgboulevard in het centrum van Steenberg.	Wij delen de observatie, wanneer winkelpanden worden bezet door zorgaanbieders, die enkele bezoekers per dag ontvangen, dit geen significante bijdrage levert aan meer winkelende mensen en tevens de keuze uit het aantal winkels kleiner wordt. Met de uitvoering van het in de de visie genoemde centrumplan zal hieraan aandacht worden besteed.	Visie blijft ongewijzigd.
	21. Signaal ontvangen over de ontwikkelingen van Steenberg. Dat er visie ontbreekt over het nieuwe winkelen.	Zie het antwoord op vraag A.25. In het economisch uitvoeringsprogramma zal concreet aandacht worden besteed aan het verder ontwikkelen van het centrum van Steenberg en het nieuwe winkelen.	Visie blijft ongewijzigd.
	22. Met welke opdracht gaat het college op pad, uitvoering geven aan de visie?	In het raadsbesluit wordt als gevolg van de vaststelling van de visie een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het programma zal aan de raad worden voorgelegd.	Visie blijft ongewijzigd.
CDA	23. Vraag om meer focus op aantrekken van bedrijven met een hoog werkgelegenheidskarakter - goed voor de middenstand, leefbaarheid en woningmarkt.	In het hoofdthema Werkgelegenheid & Arbeidsmarkt, in sectie 4.1.4., staat dat de gemeente op een actieve wijze bijgedragen heeft geleverd aan het aantrekken van bedrijven met een hoog werkgelegenheidskarakter.	Visie blijft ongewijzigd.
	24. Wat vindt u van het idee om bedrijven die zich hier vestigen een premie per arbeidsplek ontvangen?	Uw idee wordt meegenomen in de bij het uitvoeringsprogramma vast te stellen aanpak om bedrijven aan te trekken.	Visie blijft ongewijzigd.
	25. We hebben de wens om een goede ambassadeur van Steenberg te benoemen om bedrijven aan te trekken.	Wij zijn van mening dat meer ambassadeurs nodig zijn om in Steenberg bedrijven aan te trekken. Ambassadeurschap kan in vele vormen. Zo zijn de burgemeester en wethouder economie, de aankomend voorzitter en penningmeester van OPS en de directeur van Suiker Unie en andere bedrijven belangrijke ambassadeurs. Een sterke en georganiseerde ondernemersvereniging kan een sterke factor zijn om als ondernemer te vestigen. De ISD, waarin de gemeente Steenberg participeert, dient om de nieuwe vestiger de kwaliteit van de werkzoekende in de regio te benadrukken.	Visie blijft ongewijzigd.
	26. Op blz. 37 wordt aangegeven dat we goud in handen hebben. Als de suikerquotum afgeschaft wordt, dan zakt ook de prijs. Goud in handen is onterecht en hierbij het verzoek om het te verwijderen.	Het Deloitte rapport <i>“Opportunities for the fermentation-based chemical industry. An analysis of the market potential and competitiveness of North-West Europe”</i> is geïnitieerd door het Biorenewables Business Platform (BBP), en onderzocht mede in opdracht van Rabobank en Suikerunie, de concurrentie positie van Noordwest-Europese gewassen zoals de suikerbiet ten opzichte van bijvoorbeeld tapioca uit Thailand, mais uit de Verenigde Staten en suikerriet uit Brazilië als grondstof voor de fermentatie	Op p. 37 van de visie wordt de zin toegevoegd: Voor de individuele agrariër, die zijn bietenareaal niet of zeer beperkt kan uitbreiden,

		<p>gebaseerde chemische industrie. Op basis van dit rapport is deze stelling ingenomen. De suikerbiet zal de meest kansrijke grondstof zijn voor het werkveld Agro meets Chemistry. De suikerbiet is in prijs, kwaliteit en aanbod potentieel een concurrerende grondstof tegen suikerriet, mais en tapioca.</p> <p>Europese marktprijzen convergeren reeds naar wereldprijzen, zo stelt het rapport. Ook tegen wereldmarktprijzen kan gezien het grotere marktpotentieel een goede boterham met de suikerbietenteelt en de productie van suiker en halffabricaten worden verdiend. Wij herkennen evenwel dat voor de individuele agrariër, die zijn bietenareaal niet of zeer beperkt kan uitbreiden, de afzet tegen een lagere wereldmarktprijs een bedreiging vormt.</p>	kan op de korte termijn de afzet tegen een lagere wereldmarktprijs een bedreiging vormen.
	27. In de visie wordt de aandacht voor glasvezel gemist. Met name voor in het buitengebied.	Een belangrijke randvoorwaarde voor de optimale bedrijfsvoering voor ondernemers in agrarische en andere sectoren is de beschikbaarheid en bereikbaarheid via de digitale snelweg. De bedrijventerreinen AFCNP en Reinierpolder beschikken over glasvezel. De beschikbaarheid van goede infrastructuur voor dataverkeer is met name in het buitengebied een probleem. Omdat breedband/glasvezel geen openbare voorziening is, is de rol van de overheid/gemeente beperkt tot het faciliteren van de aanleg van glasvezel. De feitelijke aanleg en financiering is aan de markt. In de visie zal worden opgenomen dat de gemeente Steenbergen inzet op de aanleg van glasvezel vanuit een faciliterende rol. In het uitvoeringsprogramma zal hiervoor aandacht zijn.	Onder de koers Landbouw zal het standpunt, 'inzet op glasvezel vanuit een faciliterende rol' in de visie worden verwerkt.
Steenbergen Anders	28. City marketing is nog niet uitgevoerd vanuit het vigerend beleidsplan. Zijn de omstandigheden anders waardoor we nu hiermee kunnen starten?	Zie antwoord op vraag A.23.	Visie blijft ongewijzigd.
	29. Glasvezel wordt gemist in de visie.	Zie antwoord op vraag B.27.	Onder de koers Landbouw zal het standpunt, 'inzet op glasvezel vanuit een faciliterende rol' in de visie worden verwerkt.
D66	30. De gemeente is gebaat bij sterke acquisiteurs. Een accountmanager hebben we hard nodig als gemeente.	De gemeente beschikt met REWIN over een organisatie die een belangrijke rol heeft op het gebied van acquisitie en daarnaast treden de wethouder en ambtenaar economie acquirierend op. Indien de raad van mening is dat de gemeente aparte toegewijde acquisiteurs nodig heeft, dan zal dit in het economische uitvoeringsprogramma met	Visie blijft ongewijzigd.

		daaraan gekoppelde budget worden meegenomen.	
	31. De publiciteit/ promotie moeten we veel verder zoeken.	<p>Dit kunnen we beamen. Op verschillende niveaus en in verschillende sectoren worden activiteiten voor promotie uitgevoerd. Promotie wordt gedaan bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Brabantse Wal om zowel in Nederland en België bekendheid te krijgen voor de regio op he gebied van recreatie en toerisme. Hiervan plukt ook de detailhandel zijn vruchten van. • Biobased Delta. De stichting zorgt voor internationale bekendheid voor de unieke positie van de Delta in Europa en de wereld op het gebied van Biobased. Met de strook Bergen op Zoom (chemie), Steenbergen (AgroFood) en Moerdijk (chemie). 	Visie blijft ongewijzigd.